

2365

Vēsturiskā
izziņa

LATVIJAS VALSTS ARHĪVS

Latvijas Zinātņu akadēmija

Polimēru mehānikas institūts

VĒSTURISKĀ IZZIŅA

FONDA Nr. **2365**

1

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJA
POLIMĒRU MEHĀNIKAS INSTITŪTS
VĒSTURISKĀ IZZIŅA

I

Latvijas Zinātņu akadēmijas Polimēru mehānikas institūts (PMI) izveidots 1963. gada jūnijā (LPSR Ministru Padomes 1963. gada 8. maija lēmums Nr. 275), uz ZA Automātikas un mehānikas un Celtniecības un arhitektūras institūtu un Rīgas Politehniskā institūta plastikas problēmu laboratorijas bāzes. PMI galvenie uzdevumi: zinātniski pamatot polimēru un kompozītmateriālu pretestību, izstrādāt šo materiālu un konstrukciju inženiertehniskā aprēķina metodes, izpētīt augstas izturības un stiprības kompozītu (stiklaplastu, ogļplastu, organoplastu u.c.) deformēšanos un sabrukšanu sarežģītos ekspluatācijas apstākļos, izstrādāt polimēru un uz to bāzes izveidotu kompozītu ilglaicīgas pretestības prognozēšanas un fizikāli mehānisko īpašību nesagraujošās kontroles un diagnostikas metodes un aparāturu, pilnveidot pildītu un stiegrotu polimēru kompozītu tehnoloģiju.

PMI darbojas saskaņā ar ZA apstiprinātiem Statūtiem kā juridiska persona.

1963. g. maijā ZA prezidijā apstiprināta PMI struktūra: 9 laboratorijas: - polimēru reoloģijas, - polimērzinību, - polimēru tiksotropijas, - polimēru berzes un nolietošanās, - adestrūktīvo izmēģinājumu, - polimēru stiprības, - polimēru konstrukciju, - polimēru dinamisko īpašību, - betona struktūru veidošanas laboratorija, kā arī galvenā inženiera daļa un darbnīcas, speciālais konstruktoru birojs un zinātniskās informācijas sektors.

1963. gadā institūtā strādāja 190 darbinieki, t.sk. 40 zinātniskie darbinieki.

Lai nodrošinātu PMI izstrādņu pirmo eksperimentālo sēriju ražošanu, 1967. g. pie institūta nodibina Zinātniskās aparātbūves speciālo konstruktoru biroju ar eksperimentālo ražotni.

70. gados institūts jau izveidojies par spēcīgu zinātnisko centru, vienīgo ar šādu pētījumu ievirzi visā PSRS. 1973. g. PMI strādā 325 darbinieki, t.sk. 89 zinātniskie darbinieki.

80. gadu sākumā institūtā ir 15 laboratorijas, kas strukturētas 5 nodaļās: - tehnoloģijas un pārstrādes, - ilglaicīgās pretestības prognozēšanas, - diagnostikas metožu un līdzekļu, - konstrukciju optimizācijas, - mehānikas fizisko problēmu nodaļa. Izveidotas jaunas laboratorijas: - polimēru pārstrādes, - nesagraujošo pārbaudes metožu, - elektronisko iekārtu, - modelēšanas un sabrukuma procesu, - plastiskuma, - biomehānikas, - seismoakustisko metožu laboratorija.

Galvenie PMI zinātniskie virzieni un pētījumu tēmas laika gaitā ir saglabājušās:

- konstruktīvu materiālu, t.sk. polimēru un kompozītu deformēšanās un sabrukuma teorētiski un eksperimentāli pētījumi; - kompozītu materiālu konstrukciju mehānika - projektēšana, aplēse, optimizācija, pārbaudes metodes; - moderno sintētisko materiālu ilglaicīgās pretestības prognozēšana, apkārtējās vides faktoru ietekme uz ekspluatācijas īpašībām un šo materiālu ietekme uz apkārtējo vidi; - materiālu fizikāli mehānisko īpašību nesagraujošās pārbaudes metodes; - pildītu un stiegrotu polimēru kompozītu izstrāde, otrreizējā pārstrāde, tehnoloģijas problēmas un fizikāli mehānisko īpašību izpēte.

~~PMI aktīvi sadarbojies ar citu valstu zinātniskajām organizācijām. Institūts regulāri rīkoja vissavienības un starptautiskas zinātniskās konferences. Starptautiskos kontaktus sekmējusi arī zinātniskā žurnāla "Механика композитных материалов" – "Mechanics of Composite materials" izdošana kopš 1965. g. Žurnāls tiek tulkots angļu valodā un izdots Ņujorkā.~~

PMI 1969.-1991. gados darbojās specializētā padome, kurā aizstāvētas 14 zinātņu doktora un 124 zinātņu kandidāta disertācijas. Kopš 1992. g. PMI habilitācijas un promocijas padomē nostrificēts 51 bijušais PSRS zinātņu kandidāts, piešķirot Latvijas republikas zinātņu doktora grādu.

90. gadu sākumā sakarā ar zinātnes finansējuma no valsts budžeta sašaurināšanu būtiski samazinās PMI darbinieku skaits. 1993. g. beigās institūtā strādā vairs tikai 161 darbinieks, t.sk. 55 zinātniskie darbinieki.

1993. gada janvārī LZA Polimēru mehānikas institūts kā valsts zinātniskā iestāde - valsts dibināta bezpeļņas organizācija, reģistrēts Latvijas republikas Uzņēmumu reģistrā.

Saskaņā ar LR Ministru Padomes 1993. g. 20. jūlija lēmumu Nr. 398 LZA pārziņā esošās zinātniskās iestādes, t.sk. Polimēru mehānikas institūtu, ar 1994. g. 1. jūliju nodod Izglītības ministrijas pārziņā.

Institūta adrese: Aizkraukles ielā 23, Rīga LV-1006.

II

LZA Polimēru mehānikas institūta **pastāvīgi un ilgtermiņa glabājamie (to skaitā personālsastāva) dokumenti par 1963.-1993. gadiem** nodoti ZA Centrālā arhīva (CA) glabāšanā 1970.-1998. gg. Dokumentu apraksti par 1963.-1974. gg. ZA CA pārstrādāti. Dokumenti par 1963.-1993. gg. sistematizēti un aprakstīti piecos pastāvīgi glabājamo lietu aprakstos un vienā personālsastāva lietu aprakstā.

Pastāvīgi glabājamo lietu apraksts Nr. 1. par 1963.-1993. gg. - lietas no Nr. 1. līdz Nr. 631. Tajā iekļautās lietas sistematizētas sekojoši:

- Zinātniskās padomes sēžu protokoli u.c. materiāli - 1963.-1993. gg.
- Pavēles (no 1990. g. - rīkojumi) par institūta pamatdarbību - 1964.-1991. gg.
- Institūta organizēto konferenču un semināru materiāli - 1964.-1975., 1978.-1990. gg.
- Laboratoriju semināru plāni un protokoli - 1963.-1986. gg.
- Darbinieku un aspirantu saraksti - 1963., 1967., 1971.-1982., 1990.-1992. gg.
- Specializētās padomes sēžu protokoli - 1969.-1974., 1977.-1991. gg.
- Institūta statūti, izmaiņas tajos - 1973., 1988., 1990., 1993. gg.
- Institūta struktūra - 1980., 1982., 1986. gg.
- Struktūrvienību vadītāju apspriedes un zin. kolektīva sapulču protokoli - 1987.-1992. gg.
- Zinātniskās pētniecības darbu gadu plāni - 1963.-1976., 1988.-1990. gg.
- Zinātniskās pētniecības darbu koordinācijas un piecgažu plāni - 1966.-1990. gg.
- Institūta atskaites par zinātniskās pētniecības darbu - 1963.-1993. gg.
- Laboratoriju atskaites un anotācijas par zinātniskās pētniecības darbu - 1964.-1982. gg.
- Laboratoriju zinātnisko pētījumu darba žurnāli - 1964.-1974. gg.
- Zinātnisko darbu reģistrācijas un informācijas kartes - 1975.-1980., 1983.-1988. gg.
- Statistiskās atskaites un pārskati - 1970.-1993. gg.
- Materiāli par institūta zin. darbu ieviešanu praksē (akti, izziņas u.c.) - 1963., 1966.-1989. gg.
- Materiāli par institūta zinātniskajām publikācijām - 1963.-1972., 1977.-1989. gg.
- Materiāli par zinātniskajām ekspertīzēm un konsultācijām (slēdzieni, atsauksmes u.c.) - 1963.-1965., 1969. gg.
- Zinātniski-tehniskās sadarbības līgumi un materiāli par to izpildi (akti, protokoli u.c.) - 1966., 1969., 1978.-1980., 1986.-1992. gg.
- Materiāli par racionalizācijas priekšlikumiem, izgudrojumiem un licenzēm (plāni, izziņas, ieviešanas akti u.c.) - 1969., 1974., 1986., 1988., 1990. gg.
- Institūta darbības pārbaužu materiāli - 1972., 1973., 1977., 1985. gg.
- Informācijas par institūtu presē, radio, TV - 1965., 1966., 1971.-1981. gg.
- Institūta izstrādātās kandidāta minimuma eksāmenu programmas - 1971., 1973., 1976., 1979., 1981.-1991. gg.
- Materiāli (atskaites u.c.) par ārzemju zinātniskajiem komandējumiem - 1963.-1992. gg.
- Dokumenti par ārzemju zinātnieku uzņemšanu - 1969.-1992. gg.

- Materiāli par institūta zinātnieku piedalīšanos zinātniskās konferencēs, simpozijos un semināros, un uz ārzemēm nosūtītie zinātniskie darbi - 1968., 1969., 1986.-1990. gg.
- Sarakste ar PSRS un LPSR zinātniskajām u.c. iestādēm par zinātniskā darba organizāciju un ar ārzemju zinātniekiem par zinātnisko sadarbību - 1963.-1986. gg.
- Sociālistiskās saistības - 1967., 1970.-1988. gg.

1963., 1992. un 1993. gadu direktora pavēles par pamatdarbību iekļautas aprakstā Nr.3, jo tām ir kopēja numerācija ar pavēlēm par personālsastāvu, kāpēc veidotas kopējas lietas.

Pastāvīgi glabājamo lietu apraksts Nr. 2. par 1963.-1993. gg. - lietas no Nr.1. līdz Nr. 139. Tajā iekļautās grāmatvedības lietas sistematizētas sekojoši:

- Institūta tāmes - 1963.-1993. gg.
- Grāmatvedības gada atskaite (no 1990.g. - pārskati) - 1963.-1992. gg.
- Štatu saraksti un izmaiņas tajos - 1963.-1991. gg.
- Gada statistiskās atskaite - 1963.-1974., 1978., 1993. gg.
- Atskaite par darba resursu plānu izpildi - 1977.-1988. gg.

Personālsastāva lietu apraksts Nr. 3. par 1963.-1993. gg. - lietas no Nr. 1. līdz Nr. 1194. Tajā iekļautās personālsastāva lietas sistematizētas sekojoši:

- Direktora pavēles par personālsastāvu - 1963.-1993. gg.
- Atbrīvoto darbinieku personas lietas - 1963.-1993. gg.
- Aspirantu lietas - 1963.-1987. gg.
- Konkursa komisijas vakanto amatu ieņemšanai ... sēžu protokoli u.c. - 1963.-1970. gg.
- Darbinieku personas kontu (algas) kartītes - 1963.-1993. gg.
- Darba algu izmaksas saraksti - 1963.-1969. gg.
- Akti par nelaimes gadījumiem darbā - 1967., 1971., 1972. gg.
- Aspirantu uzņemšanas un atestācijas komisiju sēžu protokoli - 1970., 1976., 1980. gg.
- Materiāli par vecākā zinātniskā līdzstrādnieka un profesora zinātnisko nosaukumu piešķiršanu - 1975., 1977. gg.

Pastāvīgi glabājamo lietu apraksts Nr. 4. par 1969.-1977., 1990. gg. - lietas no Nr.1. līdz Nr. 16. Tajā iekļautās lietas sistematizētas sekojoši:

- arodbiedrības VK sēžu protokoli - 1969. -1977. gg.
- ražošanas apspriežu un arodgrupu sapulču protokoli - 1972.-1977. gg.
- kolektīvie līgumi - 1969., 1990. gg.

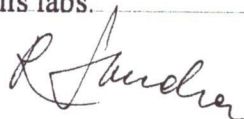
Pārējo gadu arodbiedrības VK dokumenti arhīvā nav nodoti, jo nav saglabāti.

Pastāvīgi glabājamo lietu apraksts Nr. 5. par 1963.-1989. gg. - lietas no Nr.1. līdz Nr. 473. Tajā iekļautas institūta darbinieku zinātniskās atskaite par pabeigtiem zinātniskajiem darbiem. Turpmāko gadu zinātniskās atskaite arhīvā nav nodotas.

Pastāvīgi glabājamo lietu apraksts Nr. 6. par 1969.-1991. gg. - lietas no Nr.1. līdz Nr. 151. Tajā iekļautas institūta specializētajā padomē aizstāvētās disertācijas un disertantu lietas.

Lietas visos aprakstos sistematizētas pēc dokumentu veidiem hronoloģiskā secībā. Arhīva glabāšanā pieņemto dokumentu stāvoklis labs.

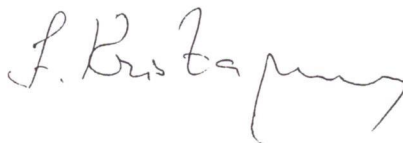
Vēsturisko izziņu sastādīja LZA arhīva vadītāja

R. Skudra

Akceptēta LZA DEK 2003.g. 17.septembra sēdē protokols Nr. 3.

DEK priekšsēdētājs

J. Kristapsons

Aizkraukles ielā 23, Rīga, Latvija, LV-1006
Tālr.: 7551145, 7552348. Fakss 7820467
E-pasts: polmech@edi.lv
http://www.pmi.lza.lv

Vēsturiskā izziņa

1994.-1996.g.g.

I

Polimēru mehānikas institūts ir dibināts pamatojoties uz Latvijas PSR Ministru padomes 1963.gada 8.maija lēmumu Nr.275 "Par zinātniskās pētniecības darbu pastiprināšanu polimēru materiālu mehānikā" kā Latvijas Zinātņu akadēmijas Polimēru mehānikas institūts.

Sakarā ar Latvijas Zinātņu akadēmijas reorganizāciju, ko noteica LR Ministru padomes 1993.gada 20.jūlija lēmums Nr.398 "Par zinātnisko iestāžu nodošanu Izglītības ministrijas pārziņā", Polimēru mehānikas institūts pāriet Izglītības ministrijas pārziņā, saglabājot nosaukumu Latvijas Zinātņu akadēmijas Polimēru mehānikas institūts.

Institūta galvenās funkcijas un uzdevumi ir

- pētījumu un eksperimentu veikšana dabas zinātnēs un tehniskajās zinātnēs /fundamentālie un lietišķie pētījumi materiālu, t.sk.konstruktīvo polimēru un kompozītu fizikā un mehānikā, konstrukciju mehānikā, kompozītu tehnoloģijā un nesagraujošās pārbaudes metodēs/;
- darbs ar studentiem, sadarbība ar augstākās izglītības iestādēm;
- tehniskā pārbaude un analīze /izdarīt zinātniskos pētījumus, veikt izstrādes un izgatavot zinātniski tehnisko produkciju uz līguma pamata ar organizācijām un uzņēmumiem/.

Polimēru mehānikas institūta struktūra:

direkcija,
zinātniskā daļa,
personāla daļa,
grāmatvedība,
laboratorijas.

II

Polimēru mehānikas institūta lietas kopā ar aprakstiem Nr.1-Nr.6 (dokumenti ir aprakstīti, sastādot aprakstus katrai struktūrvienībai) līdz 1993.gadam ieskaitot ir nodoti Latvijas Zinātņu akadēmijas arhīvā Fonda Nr.37.

2000.gadā, apstrādājot Polimēru mehānikas institūta dokumentus par 1994.-1996.g.g. sakarā ar to, ka veikta aprakstīšanas pārstrukturēšana, apvienojot visus pamatdarbības dokumentus vienā aprakstā, un ka no personālsastāva dokumentiem atsevišķi izdalītas darbinieku ar zinātnisko grādu personas lietas, ir izveidoti trīs apraksti: pastāvīgi glabājamo lietu apraksts Nr.7, pastāvīgi glabājamo lietu apraksts Nr.8, kurā iekļautas darbinieku ar zinātnisko grādu personas lietas, un personālsastāva lietu apraksts Nr.9. Apraksti veidoti pēc nomināli hronoloģiskā principa struktūrvienību ietvaros, dokumentu sastāvs ir pilnīgs, saglabāšanās stāvoklis labs.

Pastāvīgi glabājamo lietu aprakstā ir iekļauti direkcijas, zinātniskās daļas un grāmatvedības dokumenti.

4

Institūta direktora pavēles par pamatdarbību lietvedībā ir kārtotas vienā lietā ar pavēlēm par personālsastāvu. Tā kā lielāko vairumu no tām sastāda pavēles par personālsastāvu, tās ir iekļautas personālsastāva lietu aprakstā Nr.9.

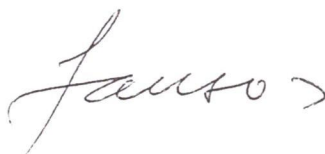
Zinātniskās daļas dokumenti pārsvarā attiecas uz zinātniskās darbības organizāciju. Tie ir Zinātniskās padomes sēžu protokoli, sarakste ar Latvijas Zinātnes padomi, Latvijas Zinātņu akadēmiju un citām ar zinātnisko darbību saistītām organizācijām

Vēsturisko izziņu sastādīja:
2000.gada 18. aprīlī.

M.Kilēvics

Ar vēsturisko izziņu iepazīnos:
Polimēru mehānikas institūta direktors

J.Jansons

2000.gada 19. aprīlī.

Vēsturiskā izziņa
(turpinājums)

1997.-1999.g.g.

I

16.07.1997 ar LR Ministru kabineta rīkojumu nr. 364, "Par Latvijas Zinātņu akadēmijas Polimēru mehānikas institūta reorganizāciju" tika noteikts, ka:

1. Saskaņā ar likuma "Par zinātnisko darbību" 16.pantu un Augstskolu likuma 22.pantu līdz 1997.gada 1.oktobrim reorganizēt Izglītības un zinātnes ministrijas pārziņā esošo bezpeļņas organizāciju valsts zinātnisko iestādi "Latvijas Zinātņu akadēmijas Polimēru mehānikas institūts" (turpmāk - Institūts) un iekļaut Latvijas Universitātes sastāvā kā patstāvīgu struktūrvienību ar juridiskās personas tiesībām.

2. Noteikt, ka Institūta nosaukums pēc reorganizācijas ir valsts bezpeļņas zinātniskais uzņēmums "Latvijas Universitātes Polimēru mehānikas institūts".

3. Noteikt, ka valsts bezpeļņas zinātniskais uzņēmums "Latvijas Universitātes Polimēru mehānikas institūts" ir Institūta tiesību un saistību pārņēmējs.

Pēc reorganizācijas Latvijas Universitātes Polimēru mehānikas institūta, kas LR Uzņēmumu reģistrā ir reģistrēts 1993.gada 22.janvārī, reģistrācijas apliecība Nr.000311194, un atkārtoti pārreģistrēts 1998.gada 27.aprīlī, galvenās funkcijas un uzdevumi paliek nemainīgi:

- pētījumu un eksperimentu veikšana dabas zinātnēs un tehniskajās zinātnēs /fundamentālie un lietišķie pētījumi materiālu, t.sk.konstruktīvo polimēru un kompozītu fizikā un mehānikā, konstrukciju mehānikā, kompozītu tehnoloģijā un nesagraujošās pārbaudes metodēs/;
- darbs ar studentiem, sadarbība ar augstākās izglītības iestādēm;
- tehniskā pārbaude un analīze /izdarīt zinātniskos pētījumus, veikt izstrādes un izgatavot zinātniski tehnisko produkciju uz līguma pamata ar organizācijām un uzņēmumiem/.

Latvijas Universitātes Polimēru mehānikas institūta struktūra
direkcija,
zinātniskā daļa,
personāla daļa,
grāmatvedība,
laboratorijas.

II

2001.gadā apstrādājot Institūta dokumentus par 1997.-1999.g.g. ir turpināti trīs apraksti: pastāvīgi glabājamo lietu apraksts Nr.7, pastāvīgi glabājamo lietu apraksts Nr.8, kurā iekļautas darbinieku ar zinātnisko grādu personas lietas, un personālsastāva lietu apraksts Nr.9

un izveidoti divi jauni pastāvīgi glabājamo lietu apraksti - Nr.10, kurā iekļauti Latvijas Zinātnes padomes finansēto pētījumu pieteikumu un atskaišu dokumenti un Nr.11, kurā atsevišķi no pastāvīgi glabājamo lietu apraksta Nr.7 ir izdalītas zinātniskās daļas un ar to saistītās lietas.

Pastāvīgi glabājamo lietu aprakstā Nr.7 ir iekļauti direkcijas un grāmatvedības dokumenti, kuri nodrošina institūta administratīvi-finansiālo darbību.

Pastāvīgi glabājamo lietu aprakstā Nr.8 ir iekļautas 1997.-1999.gados atbrīvoto pētnieku personas lietas.

Personālsastāva lietu aprakstā Nr.9 ir iekļautas pavēles, atbrīvoto darbinieku personas lietas, darbinieku personas rēķinu kartiņas, sociālās apdrošināšanas kartiņas.

Aprakstā Nr.10 ir iekļauta Latvijas Zinātnes padomes finansēto pētījumu dokumentācija par 1991.-1996.gadiem. Tā ir kārtota pēc pētījuma tēmām un sistematizēta hronoloģiski pa pētījumu posmiem, kuru ietvaros sistematizācijai izmantots Latvijas Zinātnes padomes tēmas reģistrācijas numurs. Dokumentu sastāvs par pirmo finansējuma posmu 1991.-1994.gadiem ir visai fragmentārs, pilnu dokumentu kopumu var skatīt Latvijas Zinātnes padomes fondā.

Aprakstā Nr.11 ir iekļauti zinātniskās daļas dokumenti, kas attiecas uz Institūta zinātniskās darbības organizāciju. Tie ir Zinātniskās padomes sēžu protokoli, Habilitācijas un promocijas padomes sēžu protokoli, dokumenti par doktorantūras darba organizēšanu atsevišķi ir izdalīti sākot ar 1999.gadu, sarakste ar Latvijas Zinātnes padomi, Latvijas Zinātņu akadēmiju un Latvijas Universitāti, līgumi par zinātņietilpīgu darbu veikšanu.

Apraksti veidoti pēc nomināli hronoloģiskā principa struktūrvienību ietvaros, dokumentu sastāvs ir pilnīgs, saglabāšanās stāvoklis labs.

Vēsturisko izziņu sastādīja

LU Polimēru mehānikas institūta zinātniskais sekretārs
2001.gada 28.jūnijā.

 M.Kilēvics

Ar vēsturisko izziņu iepazīšos

LU Polimēru mehānikas institūta direktors
2001.gada 2.jūlijā.

 J.Jansons

Šinī lietā 21 dienas

_____ numurētas lapas

2004 g. «20.» septembrī

LVA arhivists _____

Jvbulle

Šinī lietā 4 (četrās)

_____ numurētas lapas

2007 g. «23.» oktobrī.

LVA arhivists _____

Jvbulle

Šinī lietā 6 (sešas)

_____ numurētas lapas

2011 g. «20.» oktobrī.

LVA arhivists _____

Jvbulle